

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **PharmDr. M. C. s miestom podnikania S.**, IČO: X., právne zast. H., K. & P. s. r. o ., so sídlom V., IČO: X., proti odporcovi **V. Z. P., a. s., so sídlom M.** IČO: X., o zaplatenie sumy **2 500,13 €**, na dovolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. marca 2010, č. k. 2 Cob 171/2009-92, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporcu **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava V. rozsudkom zo dňa 31. marca 2009, č. k. 23 Cb 25/2009-58 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1 250,06 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozhodol tak s odôvodnením, že odporca sa dostal do omeškania so zaplatením faktúr, preto mu priznal poplatok z omeškania 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania, dohodnutý v článku 6 bode 2 zmluvy zo dňa 18. 03. 1996 v znení jej dodatkov v sume 1 250,06 Eur. Vo zvyšnej časti, týkajúcej sa poplatku z omeškania v sume 1 250,06 Eur, návrh zamietol.

Na odvolanie navrhovateľa proti výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh zamietnutý, podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 30. marca 2010, č. k. 2 Cob 171/2009-92, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1 250,07 € a trovy prvostupňového konania v sume 512,50 € a trovy odvolacieho konania v sume 257,83 €, všetko do troch dní

od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozsudku uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď navrhovateľovi priznal iba zmluvne dohodnutý 0,05% poplatok z omeškania. Poukázal na skutočnosť, že aj také zdravotnícke zariadenia, ktoré nemajú uzavretú žiadnu dohodu s odporcom, majú zo zákona nárok na priznanie 0,1% poplatku z omeškania za oneskorenú úhradu faktúr. Vsunutie slovíčka „môže“ v ust. § 38 ods. 4 zák. č. 273/1994 Z. z. má svoj logický dôvod vo vzťahu k účastníkovi, t. j. jeho právo uplatniť si alebo neuplatniť si takýto nárok. Pokiaľ sa však takéhoto nároku oprávnená osoba domáha, tento nárok mu vyplýva zo zákona vo výške, ako je zákonom stanovený, t. j. 0,1% za každý deň omeškania, výška sankcie ktorej vyplýva z ust. § 38 ods. 4 zák. č. 273/1994 z. z. v znení zmien a doplnkov. S poukazom na uvedené odvolací súd podľa ust. § 220 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti zmenil tak, že návrhu aj vo zvyšnej uplatnenej časti 1250,07 € vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal odporca dovolanie z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Poukázal na to, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá platná a účinná písomná zmluva o poskytovaní a úhrade lekárskej starostlivosti č. 96160196, v ktorej sa zmluvné strany v článku 6 bode 2 dohodli, že ak P. neuhradí lekárni faktúry v lehote splatnosti, má lekáreň nárok na poplatok z omeškania vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Táto zmluva bola uzavretá dňa 18. 03. 1996 a následne uzavretými dodatkami bola jej platnosť predĺžená až do 31. 12. 2004. Odvolací súd nesprávne posúdil zmluvný vzťah medzi navrhovateľom a odporcom, keď ignoroval príslušné ustanovenie zmluvy o určení výšky poplatku z omeškania za oneskorenú úhradu faktúr v čl. 6 bode 2 zmluvy a navrhovateľovi priznal poplatok z omeškania podľa ust. § 38 ods. 4 zák. č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov. Uviedol, že podľa jeho názoru nemá ust. § 38 ods. 4 zák. č. 273/1994 Z. z. kogentnú povahu, ale má povahu dispozitívnu. Poukázal na judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Cdo 64/2007 zo dňa 26. 10. 2007 v obdobnej veci. Podľa citovaného judikátu, ako aj názoru odporcu dispozícia navrhovateľa je ustanovením § 38 ods. 4 zákona obmedzená iba hornou hranicou poplatku z omeškania vo 0,1% z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Pritom toto ustanovenie zákona vytvára možnosť, aby sa na základe zhodného prejavu vôle zmluvné strany dohodli na výške poplatku z omeškania pod zákonom stanovenou hranicou – čo sa v bežnej praxi v obdobných

prípadoch aj často realizovalo. Nie je preto opodstatnený právny názor, že zmluvne dohodnutá výška poplatku z omeškania, ktorá v danom prípade neprekročila hornú hranicu, stanovenú v § 38 ods. 4 zákona, je v rozpore so zákonom a že predmetné zmluvné dojednanie je neplatné. Po uzavretí písomnej zmluvy medzi navrhovateľom a odporcom mohol navrhovateľ požadovať vyššiu ako zmluvne dohodnutú výšku poplatku z omeškania, len ak by došlo k zmene alebo zániku pôvodného zmluvného dojednania. K takejto dohode zmluvných strán nedošlo. S poukazom na uvedené navrhol, aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. 03. 2010 a potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V. zo dňa 31. 03. 2009 a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

K dovolaniu odporcu zaslal navrhovateľ písomné vyjadrenie. Uviedol v ňom, že navrhovateľ vždy zastával a naďalej zastáva názor, že ust. § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov je kogentné ustanovenie v časti, týkajúcej sa výšky poplatku z omeškania, od ktorej sa účastníci nemohli odkloniť. Novelizácia ust. § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. vykonaná zákonom č. 151/1999 Z. z., ktorou sa nahradilo slovo „uplatní“ slovom „môže uplatniť“, neznamená, nedošlo k zmene tohto ustanovenia na dispozitívne. Stanovila sa len možnosť dispozície zdravotníckeho zariadenia, či si svoj nárok uplatní alebo neuplatní, keďže žiaden subjekt nie je možné nútiť k tomu, aby si uplatnil svoje subjektívne právo a nárok. Dispozíciu s možnosťou uplatniť alebo neuplatniť nárok veriteľa nie je možné zamieňať s dispozíciou meniť stanovenú výšku poplatku z omeškania na základe dohody subjektov. Ďalej uviedol, že stanovisko, uvedené v odôvodnení rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 64/2007, sa zakladá na ničím nepodloženom závere, že zákon v § 38 ods. 4 stanovuje maximálnu možnú výšku poplatku z omeškania 0,1% a že strany si môžu dohodnúť aj nižšiu sadzbu. Podľa jeho názoru z ust. § 38 ods. 4 sa žiadnym spôsobom nedá vyvodiť, že sadzba 0,1% je maximálnou možnou sadzbou. Zmluva medzi navrhovateľom a odporcom bola uzavretá v čase, keď zákon č. 273/1994 Z. z. nestanovoval výšku poplatku z omeškania, pričom medzi odporcom a navrhovateľom bol v zmluve dohodnutý poplatok z omeškania vo výške 0,05% za každý deň omeškania. Zákom č. 386/1996 Z. z. bol doplnený ust. § 38 zák. č. 273/1994 Z. z. o nový odsek 4, ktorý stanovil výšku poplatku z omeškania 0,1 % za každý deň omeškania s úhradou faktúr, pričom znenie odseku 4 žiadnym spôsobom neumožňovalo stranám odchyliť sa od neho. Keďže navrhovateľ

si v predmetnom konaní uplatnil nárok na poplatok z omeškania podľa zákona č. 273/1994 Z. z., navrhol, aby dovolací súd dovolanie odporcu ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ust. § 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, za ktorého koná jeho zamestnanec s právnickým vzdelaním (ust. § 240 ods. 1 a § 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 243a ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa ust. § 237 O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak je konanie súdu, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané, postihnuté niektorou z vád, uvedených v citovanom ustanovení. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z týchto vád, vyplýva pre dovolací súd z ust. § 242 ods. 1 O. s. p.

O prípady, odôvodňujúce prípustnosť podania dovolania, ktoré sú uvedené v ust. § 237 O. s. p., v prejednávanej veci nejde z toho dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi. Súdy oboch stupňov rozhodovali vo veci, ktorá patrí do právomoci súdov, účastníci konania mali spôsobilosť byť účastníkmi tohto konania, v totožnej veci sa právoplatne nerozhodlo a ani v tej istej veci sa prv nezačalo iné konanie, účastníkom konania sa postupom súdu neodňala možnosť konať pred súdom a vec nerozhodoval vylúčený sudca. V prejednávanej veci sa tak účastníkom konania neznemožnilo uplatniť procesné práva, ktoré im právny poriadok priznáva na zabezpečenie ich práv a oprávnených záujmov.

Z ust. § 242 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolací súd obligatórne zisťuje procesné vady, uvedené v ust. § 237 O. s. p. a tiež tzv. iné vady konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Po preskúmaní veci dovolací súd nezistil žiadne procesné vady konania podľa ust. § 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p., pričom na tieto dovolateľ vo svojom dovolaní ani nepoukazoval. Podľa dovolateľa napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Podľa ust. § 238 ods. 5 O. s. p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

V posudzovanom prípade odvolací súd svojím rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, z dôvodu ktorého Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (ust. § 238 ods. 1 O. s. p.).

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že medzi nimi vznikol obchodný záväzkový vzťah na základe písomnej zmluvy o poskytovaní a úhrade liečiv a zdravotníckych pomôcok vydávaných na lekárske predpisy a lekárske poukazy zo dňa 18. 03. 1996 v znení jej dodatkov. V článku 1 zmluvy sa zmluvné strany dohodli podľa ust. § 262 Obch. zák., že medzi nimi založený zmluvný vzťah sa bude riadiť ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, t. j. ustanoveniami Obch. zák. Teda v posudzovanom prípade ide o obchodnú vec.

Keďže v predmetnej obchodnej veci o peňažné plnenie začalo na súde dňa 19. 10. 2007. pričom predmetom dovolacieho konania je preskúmanie napadnutého právoplatného rozsudku odvolacieho súdu v sume 1 250,07 Eur. Podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 450/2007 Z. z. bola s účinnosťou od 01. 10. 2007 stanovená minimálna mzda vo výške 8 100,- Sk (268,87 Eur) a desaťnásobok tejto mzdy predstavuje sumu 81 100,- Sk (2 688,71 Eur). Predmetom dovolacieho konania je preto suma (1 250,07 Eur), ktorá neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy.

S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací odmietol dovolanie odporcu podľa ust. § 243b ods. 5 v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd sa nezaoberal vecným prejednaním dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal navrhovateľovi trovy dovolacieho konania z dôvodu, že navrhovateľ si vo vyjadrení zo dňa 20. 09. 2010 náhradu trov dovolacieho konania neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. februára 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová